

Bent a házban izgatottan beszélték az öregek a fogadtatást. Felhivatták a tiszteletest, megbeszéltek a díszkapút, a szónoklatokat s piros, meg zöld rongyokat kerestek. Jóskaék némán nézték a nagy készülődést. Nem vettek részt a beszédben, csak hallgattak s úgy érezték, hogy az otthonuk már nem is otthon többé. A meghitt és barátságos hangulat, mely éveken át a szobákat lakta s mely tulajdonná, otthonná teszi a házat, nem volt többé sehol.

Csak a gyermekek nem éreztek semmit az egészről. Csupa izgalom volt és szokatlanság, ami körülöttük történt. A lármás idegen katonák, a sok beszéd, díszkapuról, ünnepélyről... örvendtek és lelkesedtek, hogy milyen szép lesz minden és jönnek a magyar katonák és díszkapu és zászló és nagypapa beszél hozzájuk s a tiszteletes bácsi... és énekelni fognak...

A fiatal asszony sokat sírt azon az éjszakán. Nézte az alvó gyermekeket, kik álmukban is mosolyogtak a közeledő ünnep elé.

Másnap átjött Mezővarjasról az ispán. Síránkozott, hogy tele van a falu román katonákkal s úgy látszik, ott is maradnak. Elfoglalták az istállót s ötven lovat raktak belé, a házba tisztek költöztek, feltörték a kamrát s a gabonást, lopnak és prédálnak minden s jöjjös haza a tekintetes úr, mert elpusztul ott minden. A faluban lármáznak a vasgárdisták s verik a magyarokat.

Unottan és bosszúsán hallgatta az öreg a panaszkodást, bosszankodott, mert akkor kapta a hírt, hogy másnap estére ott lesznek a honvédek s ünnepi beszédjének készítésében zavarta meg éppen az ispán. Türelmetlenül fordult Jóska-hoz:

— Mikor megy már át? Jó volna minél előbb, mert holnap lezárják a határt!

Jóska hosszasan nézte az apját, aztán megkérdezte.

— Szóval apám itt fog lakni ezentul s én menjek oda?

Az öreg csodálkozva nézett vissza rá.

— Természetesen. Csak nem gondold, hogy én megyek oda?

— Pistike majd járjon román iskolába...?

A hang keserű volt, de az öreg nem vett tudomást róla. Vállat vont.

— Maradhat itt is...

— Azt már nem.

Csak ennyit mondott Jóska, aztán kifordult az ajtón.

Azon az estén elbúcsúzott a világtól. A világtól, mely tíz nehéz, küzdelmes éven át az övé volt. Elbúcsúzott tőle éppen akkor, mikor már vége felé járt a küzdelem s a közeledő honvédek lobogói boldog aratás ígérését hozták.

Azon az estén sorra járta a táblákat. Az őszi árpa, amit múlt héten vetett, már szépen indult és selymes zöldje puhán vonta be a fekete földet. Odébb az ekék szántottak búza alá, lassú, türelmes mozdulattal lépdelték az ökrök, ahogy a munka halad a jövő felé.

A rét szélén, ahol az öreg fűfa áll, egy percre megpihent. Kicsit könnyes lett a szeme, mert tudta, hogy a búcsúzás nem csak a földnek szól, szól a reményeknek is és mindennek, amiért eddig érdemes volt örvendeni. Végignézett a réten s végig a dombokon, ahogy bágyadt görnyedéssel körülölelték a völgyet, mint fáradt, öreg napszámosok.

— Ti holnap este Magyarország lesztek...

Vad, keserű érzés döngette a mellét. Miért én? Miért mindig én? Miért én kezdjek mindig előről mindent? Küzdést, vesződést, nyomorúságot... miért újra én...?

Az öreg fűfán harkályok kopogtak. Ismerte őket, annak a fának bő odujában volt a fészük. Látta, amikor ételt hordtak a fiaiknak, látta amikor repülni tanították s kopogtatva álcát keresni a kéreg alatt. Most már csak hárman voltak. A két öreg s az egyik fiatal. Bizonyára a legkisebb s leggyámoltalanabb gyermek, amelyik nem merte még elhagyni őket.

Kopogott szorgalmasan a két öreg harkály s néha féloldalt a fiatalra néztek. Az ott ugrált mögöttük, faragta ő is a kérget. De egyszerre — úgy látszik igen közel merészkedett — az egyik öreg

feléje vágott a csőrével s visító vad hanggal kergetni kezdte a fa körül. A fiatal ijedten rebbent erre-arra az ágak között, aztán elhagyta a fát s felemelkedett a levegőbe. Néhányat billent, této-vázva, aztán hosszú lökésekkel elindult délnek, a távoli berek felé. Az öreg megnyugodva visszatért, kopogtatta tovább a maga fáját, nem is figyelt eltűnő fia után, ki nek szomorú kicsi alakját lassan-lassan elnyelte a távol.

De Jóska utánanézett és megértette. A természet törvénye ez. Aki fiatal, az menjen és küzdjön, keressen új fát, új odút, új otthon magának. Kegyetlen törvény, de a természet törvénye.

S Jóska azon az estén elbúcsúzott élete legszebb örömétől, mely éppen csak megmutatta magát egy pillanatra neki. Magyar-

VÁNCZA SÜTŐPOR

100 KÉPES KINCSES RECEPTKÖNYVET INGYEN
KÜLDÜNK LEVELEZŐLAP KÉRÉSRE:
VÁNCZA-GYÁR BUDAPEST 10-es pósta